Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2006–2007

30 857 Wijziging van de Wet op de kamers van koophandel en fabrieken 1997

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 19 februari 2007

I ALGEMEEN

1. Inleiding

Van de gestelde vragen is met belangstelling kennis genomen. Uit de vragen kan worden afgeleid dat het wetsvoorstel in grote lijnen kan rekenen op de steun van de verschillende fracties die vragen hebben gesteld. In het navolgende wordt op deze vragen ingegaan in het vertrouwen dat deze nota naar aanleiding van het verslag zal bijdragen aan een voorspoedige behandeling van dit wetsvoorstel.

De leden van de PvdA-fractie vroegen naar de samenhang tussen de rollen van toezichthouder en partner. Een goed toezichtsarrangement is onontbeerlijk voor een goed partnerschap. Het scherp definiëren van ieders verantwoordelijkheden en bevoegdheden is een vereiste om te komen tot een heldere, volwaardige relatie. Dit wetsvoorstel draagt daaraan bij zodat de posities helder zijn en van daaruit samen verder kan worden gewerkt. Binnen de bedrijfsvoering van het ministerie van Economische Zaken zal tussen beide rollen worden onderscheiden.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen wat nu het exacte doel is van de voorgestelde wetswijziging. Het wetsvoorstel komt voort uit de evaluatie van de Wet op de kamers van koophandel en fabrieken 1997 (hierna: de wet) in 2005. Uit deze evaluatie is, naast de constatering dat de kamers van koophandel en fabrieken (hierna: de kamers) voldoende hebben gefunctioneerd en gepresteerd, een aantal verbeterpunten voortgekomen. Dit betrof onder andere de omvang en professionaliteit van de besturen, de wijze van taakuitoefening door de kamers en de toezichtrol van de minister van Economische Zaken. In het wetsvoorstel is hier invulling aan gegeven. Het doel van de wetswijziging is dat de kamers hun taken op een moderne, professionele, slagvaardige manier kunnen uitoefenen en dat de minister van Economische Zaken instrumenten in handen heeft om hierop toezicht te kunnen houden. Overigens is voor het toezichtsinstrumentarium aangesloten bij de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, die sinds 1 februari van dit jaar in werking is getreden.

KST105417
0607tkkst30857-6
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2007

De leden van de SGP-fractie merkten terecht op dat de paragrafen 3 tot en met 5 van hoofdstuk 6 van de wet niet zijn vervallen, terwijl dit wel de bedoeling is. Bij nota van wijziging zal dit worden gecorrigeerd.

2. Taken

De leden van de CDA-fractie merkten op dat in de memorie van toelichting aangegeven had moeten worden dat de kamers zich richten op de economische belangen van het bedrijfsleven in plaats van de ondernemers. Terecht wijzen de leden van de CDA-fractie erop dat de doelstelling van de kamers van koophandel, zoals omschreven in artikel 2, eerste lid, van de wet, ook de belangen van de werknemers omvat. Met de aangehaalde passage uit de memorie van toelichting is dan ook niet beoogd de positie van de binnen ondernemingen werkzame werknemers buiten te sluiten. Opgemerkt zij overigens dat de in de wet omschreven doelstelling noch het begrip ondernemer noch het begrip bedrijfsleven gebruikt: volgens de wet hebben de kamers tot doel de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening in hun gebied te bevorderen.

De leden van de CDA-fractie vroegen naar de stand van zaken van het onderzoek naar regiostimulering en de gevolgen daarvan voor het wetsvoorstel. Het onderzoek naar regiostimulering bij de kamers van koophandel is afgerond en aan uw Kamer toegezonden (Kamerstukken II 2006/07, 30 217, nr. 9). Het rapport zal geen gevolgen hebben voor de inhoud van het wetsvoorstel aangezien het niet raakt aan de omschrijving van de regiostimuleringstaak in de wet en de financiering ervan. Het rapport geeft de kamers een kader om de vraagsturing, besluitvorming, samenwerking en monitoring van regiostimulering verder te verbeteren. Het rapport geeft een beschrijving van de huidige werkwijze en de ruimte voor verbetering in de procesgang.

De leden van de CDA-fractie vroegen naar de mogelijkheden van de kamers om de inschrijving van ondernemingen of andere rechtspersonen te weigeren indien een kamer vermoedt dat zo'n rechtspersoon zich bezighoudt met malafide praktijken. Deze vraag betreft de Handelsregisterwet 1996. Recent is hierover gesproken in het kader van de behandeling van het wetsvoorstel voor de nieuwe Handelsregisterwet. Als gevolg van het aangenomen amendement van de heer Van Dijk (Kamerstukken II 2006/07, 30 656, nr. 14) zullen in een algemene maatregel van bestuur criteria worden uitgewerkt wanneer inschrijvingen kunnen worden geweigerd. In tegenstelling tot de huidige situatie kan een kamer in het wetsvoorstel voor de nieuwe Handelsregisterwet vasthouden aan zijn weigering om in te schrijven.

De leden van de PvdA-fractie vroegen welke consequenties het invoeren van de verplichte taken voorlichting en regiostimulering voor de kamers heeft. Regiostimulering en voorlichting zijn ingevolge de wet zogeheten facultatieve wettelijke taken, maar in de hedendaagse praktijk voeren alle kamers deze taken uit. De verplichtstelling van deze taken is dus een formalisering van een gegroeide praktijk en verandert niets aan de activiteiten die de kamers reeds ontplooid hebben. Wel maakt de verplichtstelling een einde aan het vrijblijvende karakter van deze activiteiten. Dit is in lijn met de toekomstvisie Kamers van Koophandel en Economische Zaken die aan u is toegestuurd in mei 2006 (Kamerstukken II 2005/06, 30 217, nr. 5).

De leden van de PvdA-fractie vroegen welke criteria worden gehanteerd om over te gaan tot een wettelijk geregelde centrale aansturing indien de privaatrechtelijke samenwerking tussen de kamers onvoldoende leidt tot een uniforme uitvoering van de registertaak. Hier moet gedacht worden

aan de situatie waarin samenwerking tussen de kamers en de zoveel mogelijk uniforme uitvoering van de handelsregistertaak om wat voor reden dan ook onvoldoende van de grond komt of indien de afgesproken samenwerking onvoldoende wordt nageleefd. Verwezen wordt naar het antwoord op de vraag van de leden van deze fractie in deze paragraaf over de betekenis van de zinsnede dat een bepaalde taak door de kamers op zoveel mogelijk uniforme wijze moet worden uitgevoerd en het antwoord op de vraag van de CDA-fractie over het samenwerkingsverband (paragraaf 4). Voorts wordt verwezen naar wat in antwoord op een vraag van de leden van de SP-fractie is vermeld met betrekking tot het door kamers op te stellen protocol (paragraaf 4).

De leden van de PvdA-fractie vroegen of er nog ruimte zal blijven voor specifieke regionale dienstverlening als de ondernemers die wens te kennen geven. Zij willen daarom een antwoord op de vraag welke «zaken» in het kader van de landelijke taak uniform aangeboden zullen gaan worden. In de eerste plaats is het van belang op te merken dat de regionale besturen, bestaande uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, betrokken zijn bij het opstellen van de nationale agenda. In de tweede plaats wordt bij de voorbereiding van de nationale agenda gesproken met de landelijke overlegorganisaties van het bedrijfsleven. De kamers bepalen in het kader van de nationale agenda gezamenlijk welke zaken zoveel mogelijk uniform zullen worden aangeboden en hoever die uniformiteit in de praktijk moet strekken. Bij de nationale agenda zal het vooral om voorlichtingsactiviteiten gaan en om landelijke uitrol van regionale best practices (in die gevallen waarin de kamers deze activiteiten relevant vinden voor alle regio's, waardoor deze opgenomen kunnen worden in de nationale agenda). Buiten de nationale agenda is een kamer vrij in de wijze waarop zij de taken voorlichting en regiostimulering uitvoert. De kamer kan die uitvoering derhalve afstemmen op de behoeften van de ondernemers in de regio. Ondernemers kunnen via vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur van de kamer en via deelname in commissies van de kamer de dienstverlening door de eigen kamer beïnvloeden en extra accenten leggen. Betrokkenheid van het bedrijfsleven is daarmee op alle niveaus voldoende gewaarborgd.

De leden van de PvdA-fractie vroegen naar de betekenis van de verplichting van de kamers om enkele taken via de nationale agenda op zoveel mogelijk uniforme wijze uit te voeren. De nationale agenda zal behalve een opsomming van activiteiten die op zoveel mogelijk uniforme wijze zullen worden verricht ook afspraken bevatten over de wijze van uitvoering van die activiteiten. In het voorbereidingsproces hiervan zal door de kamers of KvK NL, gemandateerd door de kamers, overlegd worden met de Minister van Economische Zaken en de landelijke overlegorganisaties, die suggesties kunnen doen en ideeën aandragen voor activiteiten die zich lenen voor een uniforme uitvoering. Indien hiermee bij het opstellen van de nationale agenda onvoldoende rekening wordt gehouden kan dit voor de minister reden vormen om niet in te stemmen met de nationale agenda. Indien een individuele kamer zich aan de in de nationale agenda afgesproken uniforme uitvoeringswijze onttrekt en zijn eigen koers vaart, is het in de eerste plaats aan de overige kamers en het samenwerkingsverband om de betreffende kamer daarop aan te spreken en er voor te zorgen dat de kamer handelt in lijn met de nationale agenda. Mocht de (uniformiteit in de) uitvoering van de nationale agenda te vaak gehinderd worden doordat een of meer kamers een eigen koers varen, zal de minister op enig moment – gegeven zijn wettelijke bevoegdheden om o.a. beleidsregels te kunnen stellen, goedkeuring aan de begroting of jaarrekening van een kamer te onthouden en in te grijpen bij taakverwaarlozing – kunnen bezien op welke wijze de gewenste uniforme uitvoering van de betreffende taken alsnog verzekerd kan worden.

De vraag van de leden van de PvdA-fractie over de garanties die kunnen worden gegeven dat de lasten voor ondernemers niet stijgen is beantwoord in paragraaf 5. De vraag van de leden van de SP-fractie of de samenwerkingsverplichtingen voldoende bijdragen aan het doel van het wetsvoorstel is beantwoord in paragraaf 4.

De leden van de VVD-fractie vroegen naar de noodzaak om de taken voorlichting en regiostimulering tot verplichte taken te maken en de reden dat deze taken op uniforme wijze moeten worden verricht, gelet op het uitgangspunt dat elke kamer zijn eigen regiospecifieke regiostimuleringsbeleid moet kunnen voeren. Voor het antwoord op deze vraag zij allereerst verwezen naar het antwoord in deze paragraaf op de vraag van de leden van de PvdA-fractie over de verplichtmaking van de taken voorlichting en regiostimulering. Behalve dat het verplicht maken van facultatieve taken van de kamers een bevestiging van de huidige praktijk is, zijn deze taken van zodanig belang dat het feit dat ze moeten worden uitgevoerd in de wet wordt vastgelegd. Over een deel van de uitvoering van deze taken zullen afspraken worden gemaakt in het kader van de nationale agenda. Door een uniforme uitvoering kan de ondernemer in het hele land een zelfde basisaanbod verwachten en kunnen kamers samen naar een hoger niveau van dienstverlening toewerken zonder hun regionale wortels te verwaarlozen. Het regionale voorlichtings- en regiostimuleringsbeleid wordt door de kamers ingevuld naast de activiteiten die de kamers landelijk uniform oppakken.

De vraag van de leden van de fractie van de ChristenUnie over de verhouding tussen het samenwerkingsverband en de zelfstandige kamers is beantwoord in paragraaf 4.
De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen naar de totstandkomingsprocedure van de nationale agenda, in welke gevallen de minister zijn instemming aan de nationale agenda kan onthouden en hoe ingrijpen van de minister in (het opstellen van) de nationale agenda zich verhoudt tot de autonomie van de kamers. Elk jaar zal een nationale agenda worden opgesteld. Dit gebeurt via een «bottom-up» proces. De kamers bepalen zelf in onderling overleg welke activiteiten zij in het daaropvolgende jaar op zoveel mogelijk uniforme wijze zullen uitvoeren. Het samenwerkingsverband tussen de kamers – KvK NL – biedt voor het opstellen van de nationale agenda een platform als de kamers KvK NL daartoe machtigen. KvK NL voert in ieder geval het secretariaat met betrekking tot de nationale agenda. De kamers moeten voorafgaand aan de opstelling van de nationale agenda overleggen met de landelijke overlegorganisaties en met de minister over de ideeën voor landelijke activiteiten van de kamers. Vervolgens wordt de door de kamers vastgestelde nationale agenda via het samenwerkingsverband ter instemming voorgelegd aan de minister van Economische Zaken. De minister zou onder meer zijn instemming kunnen onthouden als niet vooraf met hem of de landelijke organisaties is overlegd, als met het overleg met de minister in de nationale agenda onvoldoende rekening is gehouden of als de afspraken onvoldoende zijn uitgewerkt. Andere redenen om te weigeren in te stemmen is als in de nationale agenda activiteiten staan die in strijd zijn met het algemeen belang of in strijd zijn met het bij of krachtens de wet bepaalde. Indien het onverhoopt nodig blijkt dat de minister van Economische Zaken weigert in te stemmen met de nationale agenda of de nationale agenda niet tijdig tot stand komt, kan de minister van Economische Zaken zelf de nationale agenda vaststellen. De autonomie van de kamers met betrekking tot het opstellen van de nationale agenda wordt dus begrensd door de bevoegdheden die de minister van Economische Zaken terzake heeft.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen waar de grenzen liggen tussen de autonome bevoegdheden van de afzonderlijke kamers

om voorlichting en regiostimulering zelf in te vullen en de afspraken over activiteiten onder diezelfde naam in het kader van de nationale agenda. In de nationale agenda wordt jaarlijks een pakket vastgesteld van voorlichtingsactiviteiten en activiteiten die ten doel hebben de economie in de regio te bevorderen. Alle kamers moeten deze activiteiten in hun pakket hebben omdat die voorzien in een behoefte die landelijk, dus bovenregionaal, wordt gevoeld. Denk aan de startersdag, reeds jarenlang een succes mede omdat iedere potentiële starter daarvoor bij zijn eigen kamer terecht kan. Buiten dat pakket heeft elk van de kamers de ruimte om zelf voorlichtingsactiviteiten of regiostimuleringsactiviteiten te ondernemen en zo invulling te geven aan meer regionale behoeften. Denk aan lobbywerk voor een bepaalde ontsluitingsweg. In de regionale agenda kunnen ook activiteiten een plaats vinden die een kamer onderneemt in aanvulling op een bepaalde activiteit uit de nationale agenda. De grens tussen regionale en nationale agenda is niet statisch. Zo is het zeer wel denkbaar dat de aanpak van een kamer op bijvoorbeeld een dossier als winkelcriminaliteit een zodanig succes blijkt dat door de kamers wordt besloten die aanpak op te nemen in de nationale agenda. Verwezen wordt ook naar het antwoord in deze paragraaf op de vraag van de leden van deze fractie over de nationale agenda.

De leden van de SGP-fractie vroegen of de term «landelijke taak» alleen betrekking heeft op de taken die in de nationale agenda worden opgenomen of dat het om meer taken gaat. Ook zien zij de relatie tussen de taken van de kamers van koophandel en de financiering graag in kaart gebracht. De kamers zijn ingesteld ter bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening in hun gebied. De huidige in de wet geregelde taken van de kamers zijn in te delen in verplichte en facultatieve taken. De centrale verplichte taak van de kamers is het uitvoeren van de Handelsregisterwet 1996. De andere verplichte taak betreft de loketfunctie van de kamers. Die taak houdt in dat de kamers de plicht hebben om aan ondernemers en aspirant-ondernemers informatie van algemene aard te verstrekken op allerlei gebied die van belang is voor het starten en voeren van een onderneming. Praktisch gezien gaat het hierbij om informatie die geïnteresseerden aan de telefoon, via internet of aan de balie kunnen verkrijgen. Hiertoe behoort ook doorverwijzing naar de juiste instanties en samenwerkingspartners. Daarnaast hebben de kamers enkele facultatieve (autonome) taken, waarvan de kamer bepaalt of ze deze uitvoeren, namelijk voorlichting, beleidsadvisering en regiostimulering.
Omdat geconstateerd is dat alle kamers in de loop der jaren veel werk hebben gemaakt van de facultatieve taken voorlichting en regiostimulering, wordt voorgesteld deze nu tot verplichte taken te maken. Daarnaast is in de praktijk behoefte ontstaan aan een bepaalde mate van landelijke uniformiteit in uitvoering van activiteiten waar dat mogelijk en nuttig is. Met een landelijk-uniforme uitvoering is efficiencywinst te behalen en bovendien ontstaat ook naar het bedrijfsleven toe duidelijkheid waar men op kan rekenen bij de kamers. Daarom is gekozen voor een taakomschrijving die de werkzaamheden van de kamers beter dekt. Gesproken wordt van de landelijke taak, de regionale taak en de handelsregistertaak.
De landelijke taak omvat – naast de loketfunctie van artikel 23 van het wetsvoorstel – voorlichtings- en regiostimuleringsactiviteiten (artikel 24 en 25 van het wetsvoorstel) voorzover de kamers die in het kader van de nationale agenda (artikel 27 van het wetsvoorstel) gezamenlijk oppakken en op zoveel mogelijk uniforme wijze uitvoeren. De jaarlijkse vaststelling van de nationale agenda waarborgt dat de landelijke activiteiten adequaat op actuele economische vragen kunnen worden aangepast. Te denken valt aan thema's waarop alle kamers activiteiten ontwikkelen, zoals voorlichting over internationaal ondernemen, veilig ondernemen of de landelijke

startersdag, die op dezelfde dag overal in het land plaatsvindt. Concluderend omvat de landelijke taak dus de loketfunctie en de nationale agenda. De regionale taak omvat regiospecifieke voorlichtingsen regiostimuleringsactiviteiten. Onder de regionale taak kan ook ten opzichte van de nationale agenda aanvullende voorlichting gegeven worden, bijvoorbeeld over regiospecifieke omstandigheden. Voor het antwoord op de vraag naar de relatie tussen taken en financiering van de kamers verwijs ik u naar het antwoord op de vragen van de leden van de VVD-fractie over de financiering van de kamers in paragraaf 5.

3. Wijzigingen m.b.t. de besturen en het personeel van de kamers

De leden van de CDA-fractie vroegen wat de gevolgen van het wetsvoorstel voor het personeel van de kamers zullen zijn. Met artikel 14 van het wetsvoorstel wordt het personeel van de kamers, inclusief de directeuren, onder de rechtspositieregels van het Rijk gebracht. Dat wil zeggen dat het gaat vallen onder het ARAR, het Algemene Rijksambtenarenreglement. Ook zal het personeel van de kamers ingeschaald worden volgens het BBRA, het Besluit Bezoldiging Rijksambtenaren. Ook zal de CAO voor het rijk gaan gelden voor het personeel van de kamers van koophandel. Met de kamers bekijk ik momenteel de consequenties van het van toepassing worden van deze rechtspositieregels. Overigens regelt het wetsvoorstel dat het huidige kamerpersoneel er door het van toepassing worden van de rechtspositieregels van het Rijk niet op achteruit zal gaan ten opzichte van hun huidige rechtspositie.

De leden van de CDA-fractie vroegen waarom in het wetsvoorstel is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur criteria kunnen worden opgesteld ter bepaling van de bestuursgrootte en aan welke criteria de staatssecretaris denkt. In de huidige situatie is de bestuursgrootte per kamer een afgeleide van het aantal bij het handelsregister ingeschreven ondernemingen in de regio. In het voorliggende wetsvoorstel is dit criterium losgelaten. In beginsel krijgen de kamers de vrijheid om zelf de bestuursomvang vast te stellen tot het maximum van 24 bestuursleden. Echter, voldoende regionale representativiteit moet wel gewaarborgd zijn. Als de bestuursomvang, in samenhang met commissies en werkgroepen door een kamer zou worden vastgesteld beneden grenzen die vanuit een oogpunt van adequate vertegenwoordiging redelijk zijn te noemen, dan zou er aanleiding kunnen zijn om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen.

De leden van de VVD-fractie vroegen waarom de maximale zittingsperiode van bestuursleden is bepaald op drie bestuursperioden, dus op maximaal twaalf jaar. Tijdens een bestuursperiode gaat het om een beperkt aantal Algemeen Bestuursvergaderingen per jaar. Voor bestuursleden zal het dus in de regel gaan om een nevenactiviteit van relatief kleine omvang, die te allen tijde gecombineerd kan worden met activiteiten in het bedrijfsleven. Met de maximumlooptijd van 12 jaar is een zekere continuïteit en ervaring gewaarborgd. Het is aan de benoemende organisaties om erop te letten dat zij iemand voordragen die actief is in het bedrijfsleven. Dit kan in principe na elke bestuursperiode (van vier jaar) door de benoemende organisaties heroverwogen worden. Er zijn geen aanwijzingen die nopen tot wijziging van de huidige maximumtermijn van 12 jaar. Met dit wetsvoorstel is het niet meer mogelijk dat bestuurders na een afgebroken termijn opnieuw lid worden voor een nieuwe maximale zittingsperiode van twaalf jaar.

De leden van de VVD-fractie vroegen of ook een limiet moet worden gesteld aan het aantal ondersteunende commissies en werkgroepen binnen een kamer. Dit is niet het geval. Commissies en werkgroepen

kunnen een goede manier zijn om de inbedding in de regionale economie vorm te geven. De besturen van de kamers bepalen daarom zelf hoe groot het aantal ondersteunende commissies en werkgroepen zal zijn. De kamers zelf kunnen immers het beste inschatten wat nodig is.

De leden van de VVD-fractie vroegen waarom de bestuurssamenstelling voor éénderde uit werknemers, voor éénderde uit ondernemers (grootbedrijf) en éénderde uit ondernemers (MKB) blijft bestaan. Er is geen aanleiding te tornen aan de huidige tripartiete verdeling in de wet en de daarmee samenhangende benoemingsrechten van de benoemende organisaties. Tot op heden heeft dit systeem goed gefunctioneerd. Bij de benoeming van bestuursleden dienen de benoemende organisaties ervoor te zorgen dat de door de wet beoogde evenwichtige verdeling van de zetels bereikt wordt en dat er dus ook sprake is van voldoende vertegenwoordiging vanuit het MKB. Indien daar aanleiding voor mocht blijken te zijn, zal ik de benoemende organisaties hierop zekerheidshalve wijzen bij de invulling van de toekomstige bestuurszetels.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen naar het draagvlak bij de kamers voor de verlaging van het maximum aantal bestuursleden en of het door de reductie nog wel mogelijk blijft vanuit het bestuur werkgroepen en commissies samen te stellen ter uitvoering van kamerbeleid. In het voorjaar van 2006 is uitvoerig overleg gepleegd met de kamers over een verbetering van de slagkracht en kwaliteit van hun besturen. Het voorstel om het aantal bestuurders te halveren is door de kamers overgenomen in de toekomstvisie. Inmiddels zijn alle kamers bezig met de voorbereidingen op de nieuwe situatie. Hierbij hebben de besturen de mogelijkheid en vrijheid, als zij daaraan behoefte hebben, om te voorzien in een ondersteuningsstructuur in de vorm van commissies en werkgroepen. Het wetsvoorstel wijzigt in dat opzicht niets.

4. Samenwerking tussen de kamers

De leden van de CDA-fractie vroegen naar de wettelijke positie van het samenwerkingsverband en de instrumenten om individuele kamers aan afspraken te houden die gemaakt zijn tussen minister en KvK NL. Het samenwerkingsverband heeft coördinerende en faciliterende bevoegdheden met betrekking tot de nationale agenda. KvK NL voert immers het secretariaat met betrekking tot de nationale agenda, zorgt voor verzending van de nationale agenda aan de minister en is belast met de verslaglegging over de uitvoering van de nationale agenda. KvK NL doet ook voorstellen voor de landelijke retributies en landelijke heffing. Voorzover bij of krachtens de wet coördinerende en faciliterende bevoegdheden aan KvK NL worden opgedragen kunnen deze initiërend van aard zijn. De kamers kunnen KvK NL machtigen namens hen op te treden in een aangelegenheid die behoort tot de taken en bevoegdheden van de individuele kamers. Op die wijze kunnen de kamers aan KvK NL ook een rol geven in de uitvoering van de diverse verplichtingen die het wetsvoorstel voor kamers bevat om samen te werken. Gemandateerd door de kamers kan KvK NL optreden als de gesprekspartner van de minister van Economische Zaken en binden de kamers zich aan de daaruit voortvloeiende afspraken. Het hebben van een stevig samenwerkingsverband is essentieel en ik ben zeer verheugd dat de kamers al de nodige stappen hebben gezet om hun samenwerking via het samenwerkingsverband vorm te geven. Indien de kamers KvK NL in een bepaalde kwestie hebben gemachtigd, maar een kamer zich niet houdt aan de binnen het kader van die machtiging tot stand gekomen uitkomst, is het aan de overige kamers en het samenwerkingsverband om de betreffende kamer daarop aan te spreken en er voor te zorgen dat de kamer handelt in lijn met de bereikte uitkomst. Voor een antwoord op de vraag welke instrumenten de minister

heeft om de kamers aan afspraken te houden die zij ter uitvoering van wettelijke samenwerkingsverplichtingen in KvK NL-verband hebben gemaakt zij verwezen zij naar de antwoorden op de vragen hierover van leden van de PvdA-fractie (paragraaf 2) en SP-fractie (deze paragraaf).

De leden van de CDA-fractie vroegen of het wetsvoorstel grensoverschrijdende fusies tussen kamers mogelijk maakt. In de evaluatie van de Wet KvK en een specifiek onderzoek van bureau Berenschot is geconcludeerd dat de huidige wet voldoende ruimte biedt om invulling te geven aan grensoverschrijdende samenwerking Structuurwijzigingen zijn niet nodig. Het wetsvoorstel maakt dus grensoverschrijdende fusies tussen kamers niet specifiek mogelijk, maar belemmert grensoverschrijdende samenwerking niet. Voor de verdere argumentatie verwijs ik u naar de brieven die ik eerder aan uw kamer heb verzonden op 14 september 2004 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003–2004, 27 406, nr. 28), 19 oktober 2005 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 300 XIII, nr. 10) en op 22 december 2006 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 30 217 en 27 813, nr. 8).

De leden van de SP-fractie vroegen wat er gebeurt als de samenwerking tussen de kamers niet tot stand zou komen en of het verstandiger is hier gelijk regels voor op te stellen. Ik heb geen aanleiding te veronderstellen dat de door mij in het wetsvoorstel gewenste samenwerking tussen de kamers niet tot stand komt. Op dit moment werken de kamers immers al op tal van fronten samen via KvK NL. Ik zie dan ook geen reden om de samenwerking anders, dat wil zeggen meer van bovenaf, te regelen dan nu het geval is. Mocht de gewenste samenwerking niet tot stand komen dan heb ik de mogelijkheid om in te grijpen en beleidsregels te stellen. In het uiterste geval zal ik van die bevoegdheden gebruik kunnen maken, naast allerlei minder zware middelen, zoals een bestuurlijk overleg met de betreffende kamer. In het kader van de voor de uitvoering van de handelsregistertaak vereiste samenwerking tussen kamers moet overleg tussen de kamers leiden tot een protocol (zie artikel 41a van het wetsvoorstel nieuwe Handelsregisterwet). Dit protocol behoeft de goedkeuring van de minister van Economische Zaken. Het goedgekeurde protocol zal aan uw Kamer worden overlegd.

In antwoord op een vraag van de leden van de SP-fractie of de in het wetsvoorstel opgenomen samenwerkingsverplichtingen voldoende bijdragen aan de doelstelling van de wetswijziging, wordt opgemerkt dat in het wetsvoorstel op dit punt gekozen is voor aansluiting bij door de kamers zelf reeds in gang gezette ontwikkelingen tot een dergelijke, meer centrale aanpak. Dat wordt onder meer zichtbaar gemaakt door de wettelijke verankering van het samenwerkingsverband en het opnemen van enkele samenwerkingsverplichtingen voor de kamers (onder andere de nationale agenda). De keuze om aan te sluiten bij huidige ontwikkelingen houdt verband met de expliciete keuze om de taken en bevoegdheden niet naar een centraal niveau te verplaatsen maar bij de individuele, zelfstandige kamers te laten liggen.

De leden van de VVD-fractie vroegen waarom niet is gekozen voor het model van één ZBO met regionale vestigingen. Aan de genoemde aspecten is in de voorbereiding van het wetsvoorstel zeker aandacht besteed. Uiteindelijk is er echter voor gekozen om, met name vanwege de belangrijke regiospecifieke functie van de kamers, vast te houden aan het model met regionale, zelfstandige kamers van koophandel. Het aantal kamers gaat wel omlaag van 21 naar 12 (hetgeen een vermindering van overhead en lasten oplevert), maar elke kamer blijft een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan met eigen taken en bevoegdheden. Dit is conform het voorstel dat de kamers op verzoek van uw Kamer hebben

gedaan. Ik ben hiermee zeer tevreden omdat op deze manier goede invulling wordt gegeven aan de vermindering van de overhead en lasten, terwijl de zelfstandige, regionale positie van de kamers gewaarborgd blijft. Ten aanzien van het samenwerkingsaspect geldt dat er in het wetsvoorstel expliciet voor is gekozen om de taken en bevoegdheden niet naar een centraal niveau te verplaatsen maar bij de individuele, zelfstandige kamers te laten liggen. Bovendien is voor het bereiken van een meer centrale aanpak van de taken van de kamers nadrukkelijk niet gekozen voor sturing van bovenaf, maar voor aansluiting bij door de kamers zelf reeds in gang gezette ontwikkelingen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen naar de verhouding tussen de rol en taken van het samenwerkingsverband en de zelfstandige positie van de kamers alsmede naar de eventuele wettelijke introductie van centrale aansturing. Voor het antwoord hierop wordt verwezen naar de antwoorden op de vragen hierover van de leden van de PvdA-fractie (paragraaf 2) en naar de antwoorden op de vragen van de leden van de CDA-, PvdA- en SP-fractie in deze paragraaf.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen naar de positie van het samenwerkingsverband ten opzichte van de afzonderlijke kamers. Voor de antwoorden op deze vragen wordt verwezen naar de hierover beantwoorde vragen van de leden van de PvdA-fractie (paragraaf 2) en van de leden van de fracties van CDA, PvdA, SP en ChristenUnie (deze paragraaf).

5. Financiering en uitbreiding financieel toezicht

De vraag van de leden van de CDA-fractie over het onderzoek naar regiostimulering is beantwoord in paragraaf 2.

De leden van de PvdA-fractie vroegen welke garanties kunnen worden gegeven dat de lasten voor ondernemers niet omhoog gaan. In antwoord hierop kan worden gewezen op diverse bevoegdheden die het wetsvoorstel aan de minister toekent. Allereerst dient de nationale agenda, waarin naast de te bereiken doelstellingen, taakverdeling en uitwerking van activiteiten ook een raming van het budget zal worden opgenomen, ter instemming aan mij te worden voorgelegd. De kosten van de nationale agenda zullen dus inzichtelijk zijn. Bij de jaarlijkse vaststelling van de heffing zal ik rekening houden met de lasten voor de ondernemer. Indien noodzakelijk kan ik dan besluiten de nationale heffing op een lager niveau vast te stellen. Die lagere vaststelling kan wel invloed hebben op de inhoud van de nationale agenda.

De leden van de VVD-fractie vroegen naar de toezegging van het kabinet dat pensioen-BV's in de toekomst van heffing 1 gebruik kunnen maken. Deze toezegging wordt reeds gerealiseerd in onderdeel F van het wetsvoorstel inzake de nieuwe Handelsregisterwet (Kamerstukken 2005/06, 30 656, nr. 2). Daarin wordt artikel 43 van de wet gewijzigd; de betreffende vrijstelling geldt voor pensioen-BV's en stamrecht-BV's.

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe kan worden gegarandeerd dat de lastendruk van ondernemers niet stijgt en of een maximering van de heffingen een mogelijkheid vormt. Het wetsvoorstel biedt mij voldoende aanknopingspunten om de lastendruk in de hand te houden. Ik zal immers de nationale heffing zelf vaststellen (nadat het samenwerkingsverband daarvoor een voorstel heeft gedaan), terwijl de regionale heffing, die elke kamer zelf vaststelt, mijn goedkeuring behoeft. In het kader van de behandeling van het wetsvoorstel voor de nieuwe Handelsregisterwet is toegezegd dat heffing 1 niet zal stijgen behoudens inflatiecorrectie.

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe de financiering van de taken van de kamers eruit ziet. De financiering van de kamers blijft ongewijzigd. Gebruikers zullen in beginsel moeten betalen voor de door hen gevraagde producten en diensten van de kamers van koophandel, via vergoedingen (retributies) die door mij (nationale taak) of door de verschillende kamers (regionale taak) worden vastgesteld. Daarnaast zullen ondernemingen verschillende heffingen moeten betalen: een heffing voor de registertaken op grond van de Handelsregisterwet 1996 (en ook op grond van het wetsvoorstel voor een nieuwe Handelsregisterwet), een nationale heffing ter financiering van de nationale taak (voorzover de uitvoering van de nationale taak niet uit nationale retributies wordt bekostigd) en een regionale heffing ter financiering van de regionale taak (voorzover de uitvoering van die regionale taak niet uit regionale retributies wordt bekostigd).
Omdat de kamers taken uitvoeren voor het collectieve belang van het bedrijfsleven in een regio is gekozen voor een financiering door de belanghebbenden zelf. De gelden worden dus vóór en dóór ondernemers opgebracht. Een financiering van de landelijke taak uit de rijksbegroting zou voorbijgaan aan deze systematiek en ligt gelet op het karakter van de nationale agenda niet voor de hand. Bij de nationale agenda gaat het immers om gezamenlijke en van onderaf tot stand gekomen afspraken van de kamers om bepaalde activiteiten ten behoeve van ondernemers zoveel mogelijk uniform uit te voeren.

De leden van de VVD-fractie vroegen naar de financiering van de registertaak indien de nationale en regionale taak uit de overheidskas zouden worden gefinancierd. Er is op dit moment geen aanleiding om de huidige financieringssystematiek, waarin ondernemers zelf betalen voor het door de kamers behartigen van de economische belangen in hun regio, te verlaten. Overigens loopt op dit moment een stelselbrede discussie of het gebruik van basisregisters gratis moet zijn. Deze discussie is nog niet afgerond. Het is aan het komende Kabinet om hierover uitsluitsel te geven.

6. Uitbreiding toezichtsinstrumentarium

De leden van de fractie van de ChristenUnie vroegen naar de uitbreiding van het toezichtsinstrumentarium. Deze vraag stelt een fundamenteel punt aan de orde. Gegeven de uitgangspunten van regionale zelfstandigheid en een publiekrechtelijke ZBO-status van de kamers, is uitbreiding van het toezichtsinstrumentarium de enige mogelijkheid om de (ook volgens de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen) gewenste en bij zelfstandige bestuursorganen horende politieke verantwoordelijkheid te realiseren. Het wetsvoorstel stelt mij beter in staat deze verantwoordelijkheid in de toekomst te dragen.

7. Europeesrechtelijke aspecten

De leden van de SP-fractie vroegen hoe het uitgangspunt dat de kamers zelf zullen moeten beoordelen of de subsidie die zij kunnen verstrekken aangemerkt moet worden als staatssteun in de praktijk zijn beslag krijgt. Een kamer zal net als elk ander (zelfstandig) steunverlenend bestuursorgaan (ook nu al) moeten nagaan of een subsidie die zij wil verstrekken, staatssteun betreft die ter voorafgaande goedkeuring aan de Europese Commissie dient te worden gemeld. Het gaat dus om een verantwoordelijkheid van de kamers zelf. Overigens zij vermeld dat deze verplichting geen gevolg is van dit wetsvoorstel. Integendeel, het betreft een Europeesrechtelijke verplichting waaraan elk steunverlenend bestuursorgaan en dus ook de kamers reeds lange tijd moeten voldoen. De verantwoordelijkheid van de kamers laat uiteraard onverlet dat een kamer ter

uitvoering van deze verplichting en verantwoordelijkheid op bepaalde vragen kan stuiten en contact kan opnemen met het ministerie voor informatie.

De vraag van de leden van de fractie van de ChristenUnie over de afbakening tussen de regionale voorlichtings- en regiostimuleringstaak en de nationale agenda is beantwoord in paragraaf 2.

Overigens merk ik in dit (Europeesrechtelijke) verband op dat door mij nagegaan is of de richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU van 27 december 2006, nr. L 376, hierna: de Dienstenrichtlijn), die op 28 december 2006 in werking getreden, nog gevolgen zou moeten hebben voor het onderhavige wetsvoorstel. Gelet op de bijzondere motiveringsvereisten die op grond van deze richtlijn van de lidstaten wordt gevraagd met betrekking tot het vaststellen van wet- en regelgeving, moet worden nagegaan of het onderhavige wetsvoorstel onder het bereik van de Dienstenrichtlijn valt. Ik heb echter geconstateerd dat de Dienstenrichtlijn voor dit wetsvoorstel niet van toepassing is, omdat de inhoud van dit wetsvoorstel buiten de reikwijdte van deze richtlijn valt. Het gaat hier namelijk om regels die zich richten tot publiekrechtelijke organen, belast met het uitoefenen van wettelijke taken, hetgeen in Europeesrechtelijke zin wordt aangeduid onder de noemer «uitoefening van openbaar gezag».
Voorzover de toepassing van artikel 30 toelaat dat een kamer in het kader van de facultatieve taken van artikel 28 en 29 een dienst van algemeen economisch belang uitvoert, kan gewezen worden op artikel 1, derde lid, van de Dienstenrichtlijn. Daarin is namelijk bepaald dat deze richtlijn geen afbreuk doet aan de vrijheid van de lidstaten om in overeenstemming met het Gemeenschapsrecht vast te stellen wat zij als diensten van algemeen economisch belang beschouwen, hoe deze diensten moeten worden georganiseerd en aan welke bijzondere verplichtingen zij onderworpen zijn. Met het Gemeenschapsrecht wordt rekening gehouden nu een kamer ingevolge artikel 30 geen activiteiten ter uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 28 of 29 mag uitvoeren indien in dergelijke activiteiten reeds in voldoende mate door de markt wordt voorzien.

8. Bedrijfseffecten

De leden van de SGP-fractie vroegen naar de gevolgen die de nationale agenda kan hebben voor de nationale heffing. Hoewel het risico van een stijging van de nationale heffing door een zich verbredende nationale agenda aanwezig is, zal dit risico in de praktijk beheersbaar zijn. Ten eerste omdat het budget dat gemoeid is met de nationale agenda inzichtelijk is wanneer de nationale agenda voor instemming wordt voorgelegd. In de tweede plaats omdat het vaststellen van deze heffing een bevoegdheid is van de minister van Economische Zaken en zo de ontwikkeling van deze heffing kan worden bepaald. In de derde plaats omdat het uitvoeren van activiteiten in het kader van de nationale agenda tot forse kostenbesparingen zal leiden vanwege een hogere efficiency.

II ARTIKELSGEWIJS

Artikel 6

De leden van de CDA-fractie vroegen waarom een extern benoemde voorzitter geen stemrecht heeft maar een uit het midden van het bestuur benoemde voorzitter wel. Ook in de huidige situatie hebben de kamerbesturen de ruimte om uit hun midden een voorzitter te kiezen of een externe voorzitter te werven. Dit werkt goed en ik heb dan ook geen

aanleiding gezien om dit in het wetsvoorstel aan te passen. Uitgaande van de tripartiete bestuurssamenstelling is de wijziging in artikel 6 erop gericht om alle drie geledingen evenveel stemmen te geven bij te nemen besluiten. Op het moment dat een voorzitter gekozen is uit het midden van het bestuur kan hij dus zijn stemrecht gebruiken. Op het moment dat er sprake is van een boventallige, externe voorzitter, zou toekenning van stemrecht aan deze voorzitter tot een verstoring van de evenwichtige stemverdeling leiden. Derhalve is ervoor gekozen deze externe voorzitter een neutrale rol te geven zonder stemrecht.

De leden van de CDA-fractie vroegen op welke gronden de minister van Economische Zaken een voorzitter kan schorsen en ontslaan. Allereerst zij erop gewezen dat de minister slechts in bijzondere situaties van deze bevoegdheid gebruik zal kunnen maken. Bijvoorbeeld als er in een bestuur van een kamer – onverhoopt – een bestuurlijke crisis ontstaat die een effectieve besluitvorming onmogelijk maakt, maar het bestuur van de kamer zelf deze crisis niet oplost. De minister van Economische Zaken zou ook tot schorsing of ontslag van een voorzitter (of ander bestuurslid) kunnen overgaan indien het bestuur zelf (om wat voor reden dan ook) niet ingrijpt of het lid activiteiten ontplooit die ingaan tegen het algemeen belang of die in strijd zijn met het recht. In dit geval is de grondslag het feitelijk niet aanwezig zijn van een functionerend bestuur bij de ZBO. Ook zou de minister in kunnen grijpen indien het bestuur, bij een ernstige overtreding van de bestuursreglementen of de gedragscode door een bestuurslid, zelf niet zijn verantwoordelijkheid neemt jegens die bestuurder.

De leden van de CDA-fractie vroegen of een voorzitter, als «beroepsbestuurder», geen minder hechte band heeft met de praktijk van het bedrijfsleven en welke gevolgen dit heeft voor de schadeloosstelling van de voorzitter. Een voorzitter wordt gekozen uit of door het bestuur op grond van bewezen kwaliteiten die van belang worden geacht door een kamer. Hierbij spelen ervaring en relatie met de praktijk van het bedrijfsleven een rol. Ook in de huidige praktijk is een voorzitter van een kamer gemiddeld meerdere dagdelen per week kwijt aan de invulling van zijn taak, echter niet in die mate dat kan worden gesproken van een beroepsbestuurder. Het is juist van groot belang dat de voorzitter een band onderhoudt met het bedrijfsleven. Veel voorzitters combineren hun kamervoorzitterschap met hun andere werkzaamheden. Die ruimte zal er ook zijn ingevolge dit wetsvoorstel. Dit aspect zal dan ook niet van invloed zijn op de door mij vast te stellen schadeloosstelling.

Artikel 32

De leden van de SP-fractie vroegen of artikel 32 in stand moet blijven in verband met de financiering van de uitvoering van taken gebaseerd op andere wetten. De financieringsbasis voor taken gebaseerd op andere wetten verdwijnt niet maar wordt elders geregeld. Ten aanzien van de taken op basis van de Handelsregisterwet is dat artikel 49 van het wetsvoorstel Handelsregisterwet (Kamerstukken II 2005–2006, 30 656, nr. 2); ten aanzien van taken op basis van andere wetten is dat artikel 35a van het voorliggende wetsvoorstel. Artikel 32 is daarmee overbodig.
De twee belangrijkste wetsuitvoeringstaken buiten de handelsregistertaak vloeien voort uit boek 2 van het BW. Het gaat dan om ontbinding van rechtspersonen door de kamer van koophandel met het oog op fraudebestrijding en misbruik van rechtspersonen. De kamers hebben de afgelopen vijf jaar 11 500 rechtspersonen ontbonden. Een andere taak voortvloeiend uit boek 2 BW betreft de verwerking van gedeponeerde jaarstukken. Op jaarbasis gaat het om ca. 500 000 verwerkingen.

Artikel 34

De leden van de SGP-fractie vroegen naar een inschatting van de hoogte van de in het wetsvoorstel geregelde retributies en heffingen. Zoals ik tijdens het Algemeen Overleg van 31 mei 2006 heb aangegeven is met betrekking tot de nationale en regionale heffing de som van de heffingen 2006 per onderneming maatgevend voor de heffingen in de komende jaren. Ik ga er vanuit dat de kamers efficiency-besparingen zullen doorberekenen aan de heffingsplichtigen. Daarom schat ik in dat de heffingen gelijk blijven of hooguit marginaal zullen stijgen. Wat betreft de retributies verwacht ik dat deze ook ongeveer op hetzelfde niveau zullen blijven. In het kader van de behandeling van het wetsvoorstel voor de nieuwe Handelsregisterwet is toegezegd dat heffing 1 niet zal stijgen behoudens inflatiecorrectie.
De leden van de SGP-fractie vroegen welke taken worden gefinancierd uit de nationale vergoedingen van artikel 34 en welke taken uit de nationale heffing op basis van artikel 36 en naar de reden van dit onderscheid. De retributies voor diensten en producten die worden geleverd in het kader van de nationale taak zullen jaarlijks door mij worden vastgesteld. U kunt hierbij denken aan de kosten die de afnemer in rekening worden gebracht voor bijv. starterspakketten, voorlichtingsgesprekken en brochures. De hoogte van de vergoeding zal een afweging zijn tussen enerzijds de kosten die gemoeid zijn met het maken van het product en anderzijds het directe nut voor diegene die dit product gaat gebruiken. De nationale heffing zal gelden voor die taken waarbij die toerekening niet of zeer moeilijk te maken is, zoals de loketfunctie, algemene voorlichtingsbijeenkomsten etc. Verwezen wordt ook naar het antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie over de financiering van de taken van de kamers van koophandel (paragraaf 5).

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
C. E. G. van Gennip